

ВСТУП

Як з'явилася Чарівна Країна

У сиву давнину, таку сиву, що навіть ніхто й не знає, коли це було, жив собі могутній чарівник Гуррікап. Мешкав він у країні, яку значно пізніше назвали Америкою, і ніхто у світі не порівнявся б із Гуррікапом у чародійстві. Спершу він дуже цим пишався й охоче виконував прохання людей, які приходили до нього: одному дарував лук, який несхибно стріляв, другого обдаровував такою швидкістю бігу, що той обганяв оленя, третьому давав невразливість від звіриних іклів і пазурів.

І так тривало купу років, та згодом прохання й подяки людей набридли Гуррікапу, і він вирішив оселитися на самоті, де б його ніхто не турбував.

Довго блукав чарівник материком, який іще не мав назви, та зрештою уподобав одну місцину. Це була дивовижна країна з дрімучими лісами, з прозорими річками, які напували зелені галявинки, з дивовижними фруктовими деревами.

— Оце те, що я шукав! — зрадів Гуррікап. — Тут я спокійно доживу свого віку. Треба тільки подбати, аби сюди не з'являлися люди.

Такому могутньому чаклунові, як Гуррікап, це було за виграшки.

Раз! — і країну оточили неприступні гори.

Два! — за горами простяглася Велика піщана пустеля, крізь яку не могла пройти жодна людина.

Гуррікап замислився про те, чого ж йому ще бракує.

— Нехай тут панує вічне літо! — наказав чарівник, і його бажання здійснилося. — Нехай ця країна буде Чарівною і нехай тут розмовляють людською мовою всі звірі й птахи! — вигукнув Гуррікап.

І враз повсюди зчинилася невгамовна тріскотнеча: заговорили мавпи та ведмеді, леви й тигри, горобці й ворони, дятли та синиці. Усі вони знудилися за довгі роки мовчання і квапилися висловити одне одному свої думки, почуття, бажання...

— Цитьте! — грізно наказав чарівник, і голоси припинилися. — Ось тепер почнеться моє спокійне життя без настирливих людей, — мовив задоволений Гуррікап.

— Ви помиляєтесь, могутній чарівнику! — пролунав голос над самісіньким вухом Гуррікапа, і язиката сорока всілася йому на плече. — Вибачте, будь ласка, але тут мешкають люди, і їх багацько.

— Не може бути! — скрикнув розгніваний чарівник. — Чому ж я їх не бачив?

— Ви надто великий, а в нашій країні люди дуже маленькі! — посміхаючись, пояснила сорока й полетіла.

І справді: Гуррікап був таким велетнем, що голова його сягала верхівок найвищих дерев. Сам же він на старість став недобачати, а про окуляри в ті часи не знали навіть найвидатніші чарівники.

Гуррікап вибрав велику галявину, ліг додолу й уп'явся очима в лісову хащу. І там він ледве вгледів силу-силенну дрібненьких постатей, що боязко ховалися за деревами.

— Ану, підійдіть-но сюди, чоловічки! — грізно наказав чарівник, і його голос прокотився, наче гуркіт грому.

Малесенькі чоловічки вийшли на галявину й полохливо позирали на велетня.

— Хто ви такі? — суворо запитав чарівник.

— Ми — тутешні мешканці, і ми ні в чому не винні, — тремтячи, відповіли чоловічки.

— А я вас і не звинувачую, — сказав Гуррікап. — Це мені слід було краще придивлятися, обираючи місце для життя. Але не так сталося, як гадалося, і я вже нічого перечарувати не буду. Тож нехай ця країна залишиться Чарівною на віки вічні, а я виберу собі затишніший куточок...

Гуррікап подався в гори, вмить спорудив собі пишний палац і оселився там, суворо наказавши мешканцям Чарівної країни і близько не підходити до його житла.

Цей наказ виконувався протягом століть, а потім чарівник помер, палац струхнявів і зрештою розсипався, але навіть і тоді всяк боявся наблизитися до того місця.

Згодом загув і спомин про Гуррікапа. А люди, що мешкали у відрізаній від світу країні, вважали, що вона споконвіку була такою, що її завжди оточували Навколосвітні гори, що завжди в ній панувало вічне літо, що там завжди розмовляли людською мовою тварини і птаство...

Чорні камені
Тінгеми

Чарівна

Жовта країна

Велика річка

Ліс із шаблезубими
тигратми

Річ

Торговельна брама
(вхід до Країни
рудоконів)

Річ

Блакитна країна

Долина
чудесного винограду

Печера
Тінгеми

Дім Урфіна Джуса

країна

Стараздове місто

Фіолетова країна

Самотня вежа

Фіолетовий палац

Вхід до печери рудокопів

Велика річка

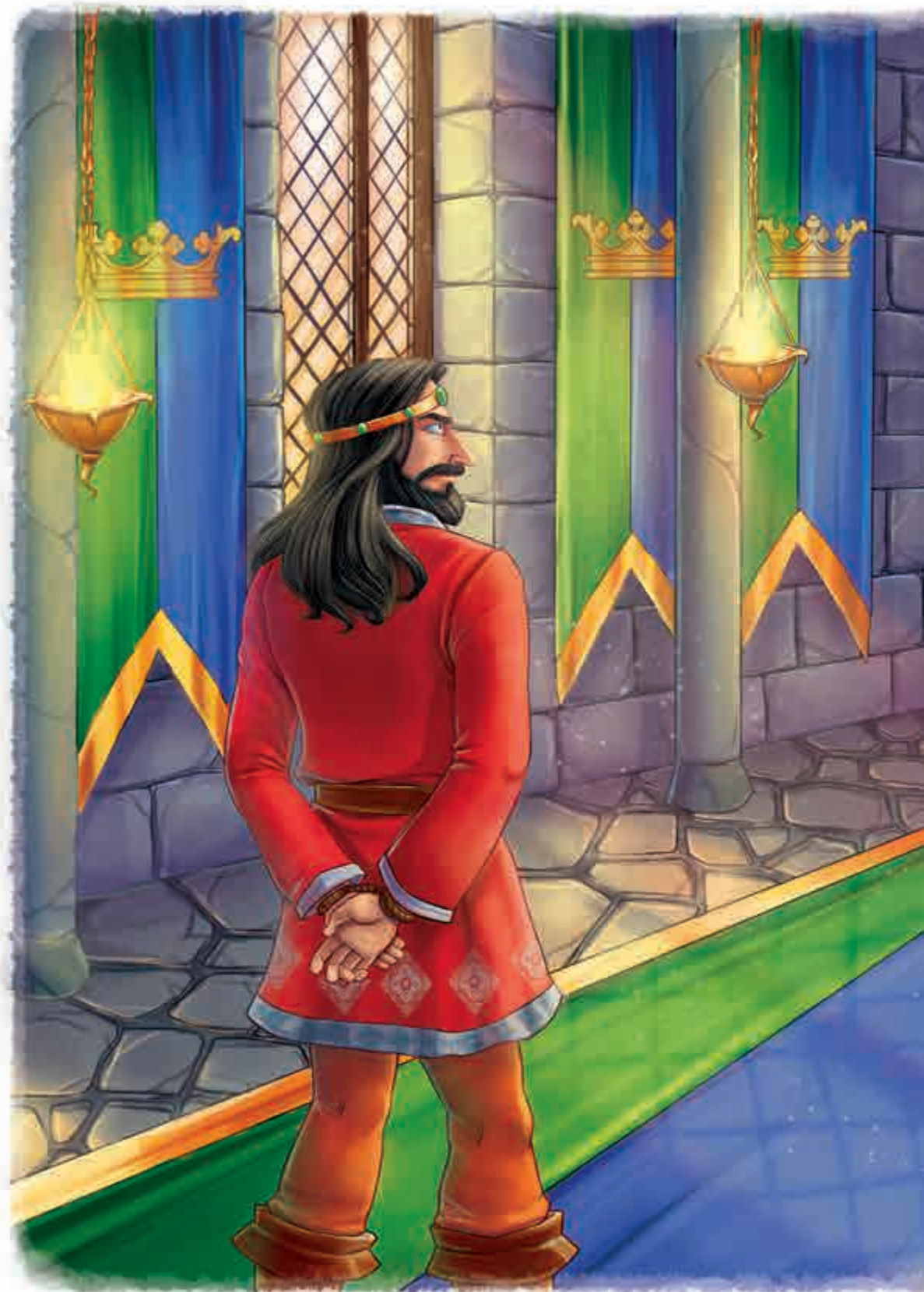
Навучий ліс

Долина Марранів

Палац Степани

Рожева країна

Тисячу років тому

Населення Чарівної країни чимдалі збільшувалося, і настав час, коли в ній утворилося кілька держав. У державах, як заведено, з'явилися королі, а при королях — придворні, численна прислуга. Потім королі зібрали армії, почали сваритися один з одним через прикордонні володіння й воювати.

В одній із держав, у західній частині країни, тисячу років тому царював король Наранья. Він володарював так довго, що його синові Бофаро набридло чекати смерті батька і він задумав скинути його з престолу. Ласими обіцянками принц Бофаро привернув на свій бік кілька тисяч прихильників, проте вони так нічого й не встигли зробити. Змову було викрито. Принца Бофаро привели на суд батька. Той сидів на височенному троні, в оточенні почту, і грізно позирав на сплотніле обличчя заколотника.

— Чи зізнаєшся ти, негідний мій сину, що зломислив проти мене? — запитав король.

— Зізнаюсь, — зухвало відказав принц, не опускаючи очей під суворим поглядом батька.

— То, може, ти хотів убити мене, аби заволодіти престолом? — продовжував Наранья.

— Ні, — сказав Бофаро, — я цього не хотів. На тебе чекало б довічне ув'язнення.

— Доля розсудила інакше, — зауважив король. — Те, що ти замислив для мене, спіткає тебе і твоїх приборників. Ти знаєш Печеру?

Принц здригнувся. Звісно, він знав про існування величезного підземелля, розташованого глибоко в надрах їхнього королівства. Траплялося, що люди заглядали туди, але, простоявши кілька хвилин біля входу, побачивши на землі й у повітрі химерні тіні небачених звірів, злякано поверталися. Життя там здавалося неможливим.

— Ти і твої прихильники вирушите в Печеру на довічне поселення! — урочисто виголосив король, і навіть вороги Бофаро вжахнулися. — Та на тому не край! Не тільки ви, але й діти ваших дітей — ніхто не повернеться на землю, до блакитного неба і ясного сонця. Про це подбають мої спадкоємці, я візьму з них присягу, що вони достеменно виконають мою волю. Може, ти хочеш заперечити?

— Ні, — сказав Бофаро, так само гордовитий і впертий, як і Наранья. — Я заслужив це покарання через те, що насмівся здійснити руку на батька. Я прохатиму лиш про одне: хай нам дадуть хліборобське знаряддя.

— Ви його матимете, — сказав король. — І вас навіть озброять, аби ви могли захищатися від хижаків, якими кишить Печера.

Зажурені колони вигнанців посунули під землю у супроводі дружин і дітей, які вмивалися сльозами. Вихід охороняли численні загони солдатів, і жоден заколотник не зміг би повернутися назад.

Бофаро із дружиною та двоє його синів спустилися в Печеру першими. Перед їхніми очима постала дивовижна Підземна країна. Вона лежала так далеко, скільки сягало око, і на її рівній поверхні подекуди піднімалися невисокі, порослі лісом пагорби. Посередині Печери зблискувало плесо великого круглого озера.

Здавалося, на пагорбах і луках Підземної країни панує осінь. Листя на деревах і кущах було пурпурове, рожеве, жовтогаряче, а лугові трави жовтіли, наче благаючи лягти під косу косаря. У Підземній країні була сутінь. Лише золотаві хмари, що клубочилися під склепінням, випромінювали трішки світла.

— І тут ми мусимо жити? — жахаючись, запитала дружина Бофаро.

— Така наша доля, — понуро відказав принц.

Облога

Вигнанці довго простували, поки не дісталися озера. Його береги рясніли камінням. Бофаро зіп'явся на великий уламок скелі та здійняв руку на знак того, що хоче говорити. Усі мовчки завмерли.

— Друзі мої! — почав Бофаро. — Я дуже завинив перед вами. Моє честолюбство завдало вам лиха й закинуло під це похмуре склепіння. Але що було, те загуло, і життя краще за смерть. Попереду в нас жорстока боротьба за існування, і ми повинні обрати ватажка, який би нами керував.

Пролунали голосні вигуки:

— Ти — наш ватажок!

— Обираємо тебе, принце!

— Ти — нащадок королів, тобі й правити, Бофаро!

Ніхто не заперечив проти обрання Бофаро, і його похмуре обличчя осяяла слабенька посмішка. Усе-таки він став королем, хоч і в підземному царстві.

— Слухайте мене, люди! — заговорив він. — Ми заслужили на відпочинок, проте відпочивати не час. Коли ми

просувалися Печерою, я бачив непевні тіні великих звірів, які стежили за нами здалеку.

— І ми їх бачили! — підтвердили інші.

— Тож до роботи! Нехай жінки вкладають дітей спати і доглядають за ними, а всім чоловікам — будувати укріплення!

І Бофаро, показуючи приклад, першим покотив камінь до окресленого на землі великого кола. Геть забувши про втому, люди тягали й качали камені, і круглий мур здіймався дедалі вище.

Минуло кілька годин, і мур, широкий, міцний, піднявся на два людських зрости заввишки.

— Гадаю, цього поки що досить, — сказав король. — Потім ми збудуємо тут місто.

Бофаро поставив на варту кількох чоловіків із луками й списами, а решта вигнанців, знесилені, полягали спати під тривожним сяйвом золотавого хмаровиння. Та спали вони недовго.

— Небезпека! Піднімайтесь усі! — закричали вартові.

Нажахані люди видерлись на кам'яні виступи, зроблені із внутрішнього боку укріплення, і побачили, що до їхнього сховку наближаються з кількадесят дивовижних звірів.

— Шестилапі! Ці чудовиська — шестилапі! — почулися вигуки.

І справді, у тварин замість чотирьох було по шість товстезних круглих лап, на яких трималися видовжені кулясті тулуби. Шерсть на них була брудно-біла, густа й скошлана. Шестилапі, наче зачаровані, вирячилися банькати-ми круглими очиськами на незнайоме укріплення...

— Які потвори! Добре, що ми захищені муром, — перемовлялися люди.

Лучники стали на бойові позиції.

Звірі наближались, принохуючись, придивляючись, недоволено хилитаючи велетенськими головами з короткими вухами. Незабаром вони підійшли на відстань пострілу. Напнулися тятиви, стріли із дзижчанням розітнули повітря й устромилися в кошлату шерсть звірів. Та вони не могли пробити їхню товсту шкуру, і Шестилапі, глухо рикаючи, продовжували насувати. Як і всі звірі Чарівної країни, вони вміли розмовляти, але розмовляли кепсько, у них були надто неповороткі язики, які насилу поверталися у пащі.

— Не витратити марно стріли! — розпорядився Бофаро. — Приготувати мечі й списи! Жінки з дітьми — на середину укріплення.

Але звірі не наважилися атакувати. Вони кільцем оточили фортецю і не спускали з неї очей. Це була справжнісінька облога.

І тут Бофаро зрозумів свою помилку. Не знайомий зі звичаями мешканців підземелля, він не наказав запастися водою, і тепер, якщо облога буде тривалою, захисникам фортеці загрожувала неминуча загибель від спраги.

Озеро було неподалік — лишень за кілька десятків кроків, але як туди прорватися крізь лінію ворогів, спритних і швидких, хоч на позір і неповоротких?..

Минуло декілька годин. Першими попросили пити діти. Дарма матері їх заспокоювали. Бофаро вже готувався зробити відчайдушну вилазку.

Коли раптом у повітрі щось зашуміло, й обложенці побачили в небі зграю дивовижних істот, що стрімко наближалася. Вони чимось скидалися на крокодилів, які водилися в річках Чарівної країни, але були значно більшими.

Ці нові чудовиська змахували величезними шкірястими крильми, сильні пазуристі лапи теліпалися під брудно-жовтим лускатим черевом.

— Нам кінець! — закричали вигнанці. — Це дракони! Від цих летючих тварюк і мури не врятують...

Люди затуляли руками голови, очікуючи, що от-от устромляться в них гострі пазури. Але сталося несподіване. Зграя драконів заверещала й ринулася на Шестилапих. Вони цілили в очі, а звірі, мабуть, звичні до таких нападів, намагалися вперти морду в груди й махали перед собою передніми лапами, зіп'явшись на задні.

Верещання драконів і ревіння Шестилапих глушили людей, але ті з жадібною цікавістю споглядали небачене видовище. Деякі Шестилапі згорнулися клубком, і дракони люто кусали їх, видаючи величезні клапті білої шерсті. Один із драконів, що необачно підставив бік під удар могутнього лаписька, не міг злетіти й вайлувато скакав по піску...

Нарешті Шестилапі кинулись урозтіч, переслідувані летючими ящерами. Жінки, схопивши глечики, побігли до озера, кваплячись напоїти зарюмсаних діточок.

Значно пізніше, коли люди облаштувалися в Печері, вони дізналися про причину ворожнечі між Шестилапими й драконами. Ящери відклали яйця, загрибаючи їх у теплу землю в затишних місцях, а для звірів ці яйця були найкращими ласощами, вони виривали їх і пожирали. Тому дракони нападали на Шестилапих при першій-ліпшій нагоді. Проте і ящери були не без гріха: вони загризали молоденьких звірів, тільки-но ті траплялися їм без нагляду батьків.

Тож ворожнеча між звірами та ящерами врятувала людей від загибелі.